

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **O. P.**, zast. Mgr. Zuzanou Kratěnovou, advokátkou se sídlem Bělehradská 572/63, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2019, č. j. 4 Az 52/2018 - 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2018, č. j. OAM-1006-ZA-ZA06-K09-2017; tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu dne 3. 12. 2017, přičemž z obsahu jeho žádosti, jakož i z následného pohovoru, vyplynulo, že pochází z východní Ukrajiny, konkrétně z Doněcké oblasti. Do České republiky přicestoval dne 26. 9. 2017 – a to v rámci bezvízového styku přímým letem z Kyjeva. V České republice stěžovatel pobýval již v roce 2016, kdy také požádal o mezinárodní ochranu, nicméně řízení bylo zastaveno z důvodu nepřipustnosti této žádosti dle § 10a odst. 1 písm. b) ve spojení s § 25 písm. i) zákona o azylu, neboť k jejímu posouzení byl příslušný jiný stát, a sice Estonská republika (stěžovatel tehdy přicestoval na základě schengenského víza vydaného právě Estonskou republikou). Poté, co bylo původní řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno, stěžovatel na základě výjezdního příkazu vycestoval v červnu 2017 zpět do země původu; zde žil nedaleko Kyjeva a poté, co si vyřídil nový cestovní pas, požádal o udělení „pracovního víza“, avšak po zamítnutí žádosti mu „nezbylo, než přijet na základě bezvízového styku a požádat o azyl.“ Jako důvod své žádosti uvedl především probíhající válečný konflikt na východě Ukrajiny a s tím související problémy s radikály z Právého sektoru a s příslušníky SBU – tedy státních bezpečnostních složek Ukrajiny.

[3] Žalovaný uvedené důvody neshledal jako relevantní z hlediska možného udělení některé z forem mezinárodní ochrany, a proto vydal výše citované rozhodnutí, proti kterému podal stěžovatel žalobu. V ní zpochybnil závěry žalovaného s tím, že celou věc hodnotil zjednodušeně a tendenčně. Znovu připomněl probíhající válečný konflikt v zemi původu a své potíže s tím, že po něm nelze spravedlivě požadovat jako alternativu vnitřní přesídlení.

[4] V napadeném rozsudku se městský soud zaměřil zejména na stěžovatelem tvrzené potíže a připomněl, že spadají do období roku 2015 a 2016. Poté, co se stěžovatel v roce 2017 vrátil na Ukrajinu, žil v podstatě bez problémů nedaleko Kyjeva u svého známého a žádné potíže s radikály ani s SBU již neměl. Městský soud proto nepovažoval za pravděpodobné, že by mu v této souvislosti hrozilo reálné nebezpečí. Poukázal přitom na to, že stěžovatel bez obtíží získal cestovní pas a opětovně přicestoval do České republiky, aniž by vyčerpal možnosti vnitrostátní ochrany, vč. vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny; k tomu městský soud s odkazem na informaci žalovaného ze dne 10. 10. 2017, která je založena ve správním spise, poznamenal, že v ukrajinské společnosti panuje solidarita s vnitřně vysídlenými osobami, na jejichž podporu existuje řada projektů, a nelze dojít k závěru, že by se v případě stěžovatele jednalo nevhodnou či nereálnou alternativu. Městský soud proto podanou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl jako nedůvodnou.

[5] V kasační stížnosti stěžovatel namítl, že mu hrozí vážná újma v důsledku přetrvávajícího vnitřního ozbrojeného konfliktu na Ukrajině. Upozornil na složitou situaci vysídlelců s tím, že přestěhování do jakékoliv oblasti pod kontrolou centrální ukrajinské vlády je v jeho případě nedostatečným a neodůvodněným řešením a závěry městského soudu jsou „*spíše spekulativní a obecnějšího charakteru, neindividualizované ve vztahu ke stěžovateli, což není v dané situaci přijatelné.*“ Na základě toho stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že obavy stěžovatele nejsou opodstatněné a ztotožnil se s napadeným rozsudkem městského soudu; ten se zabýval mj. i situací vnitřně vysídlených osob a správně uzavřel, že v případě stěžovatele není dán důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný proto považoval kasační stížnost za nedůvodnou a navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[8] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znak tohoto pojmu jsou

pokračování

naplněny v případě „rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského, resp. městského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[9] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí otázku vážné újmy z důvodu bezpečnostní situace na Ukrajině a s tím souvisejících potíží stěžovatele, vč. (ne)možnosti jeho vnitřního přesídlení. Uvedená otázka ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z důvodů ad (1) až (4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázku, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, resp. byla řešena rozdílně či vyžadovala učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského, resp. městského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. Naopak městský soud posoudil případ stěžovatel zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Nelze přehlédnout, že se v daném případě jedná již o druhou žádost o mezinárodní ochranu, kterou stěžovatel podal poté, co se v roce 2017 vrátil do země původu, žil nedaleko Kyjeva a neměl zde žádné zásadní problémy, které by se vymykaly obecné situaci na Ukrajině; k tomu, proč nepožádal o mezinárodní ochranu v Estonsku – tedy ve státě příslušném podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (tzv. „nařízení Dublin III“), stěžovatel pouze ve stručnosti uvedl, že v Estonsku nikdy nebyl a nedokáže si tam představit svůj život.

[12] K opětovnému odjezdu do České republiky stěžovatel přistoupil poté, co se mu nepodařilo získat vízum za účelem zaměstnání; jeho žádost podaná na zastupitelském úřadu České republiky na Ukrajině byla zamítnuta. Současnou stěžovatelovu žádost o udělení mezinárodní ochrany tak lze vnímat spíše jako snahu směřující k legalizaci pobytu na území České republiky, což v souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu rozhodně nepředstavuje důvod pro udělení mezinárodní ochrany; srov. rozsudek ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, rozsudek ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, či rozsudek ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43. Např. v rozsudku ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že „zákon o azylu sám určuje poměrně striktní pravidla, která musí žadatel o azyl, v případě, že chce získat azyl, splnit. To však není případ stěžovatele, který zcela zjevně zneužívá azylovou proceduru k legalizaci pobytu na území České republiky, což však nikdy nebylo účelem azylového řízení.“

[13] Nejvyšší správní soud si je vědom složité bezpečnostní i ekonomické situace na Ukrajině, na kterou se stěžovatel z lidsky pochopitelných důvodů vrátit nechce – a to tím spíše, že je původem z východní Ukrajiny, konkrétně z Doněcké oblasti, tj. z té části země, kde se vnitřní konflikt geograficky ustálil. Na druhou stranu ovšem nelze přehlédnout, že zde intenzita konfliktu výrazně kolísá a že ve vztahu k objektivně rizikové oblasti, z níž stěžovatel pochází, existuje reálná, přiměřená, rozumná a smysluplná možnost vnitřního přesídlení, kterou stěžovatel nijak konkrétně nevyvrátil; naopak svým přístupem, kdy po návratu na Ukrajinu v roce 2017 žil zhruba 3 měsíce (v období června až září) nedaleko Kyjeva, možnost vnitřního přesídlení prakticky potvrdil. Stěžovatel nepatří mezi zranitelné osoby; jde o dospělého, práceschopného muže středního věku, u něhož nelze předpokládat, že by nebyl schopen běžného života na Ukrajině v rámci vnitřního přesídlení; k podmínkám aplikace možnosti vnitřního přesídlení srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, č. 1551/2008 Sb. NSS, a ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74.

[14] Jak již bylo uvedeno, během svého návratu na Ukrajinu v roce 2017 stěžovatel v podstatě žádné závažné problémy neměl a obavy vyjádřené v jeho žádosti tak nelze v současné době považovat za aktuální, autentické a náležitě relevantní z hlediska zákona o azylu. Ve vztahu k těmto obavám pramenícím z tvrzených problémů s příslušníky SBU lze navíc doplnit, že stěžovatel nikdy nebyl příslušníky státních orgánů Ukrajiny – ať už policie či SBU – zadržen, vyslýchán či dokonce fyzicky napaden; naopak neměl problémy se získáním cestovního dokladu a bez obtíží opakovaně vycestoval z Ukrajiny.

[15] Co se týče tvrzených problémů stěžovatele s radikály z Pravého prostoru, lze poukázat na to, že ve své podstatě šlo o kriminální jednání soukromých osob, přičemž nebylo nijak zpochybněno, že by ukrajinské státní orgány nebyly schopny či ochotny proti tomuto jednání poskytnout ochranu. Standard vnitrostátní ochrany byl přitom judikaturou Nejvyššího správního soudu již náležitě vymezen, např. v rozsudcích ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2007 - 57, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS, či ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62. V posledně zmíněném rozsudku Nejvyšší správní soud připomněl, že břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu s fungujícím právním systémem leží na straně žadatele o mezinárodní ochranu – zde: stěžovatele; ten však v průběhu pohovoru pouze v obecné rovině uvedl, že Pravý sektor se nikomu nepodřizuje a státní orgány mu nemohou pomoci, aniž by však po svém návratu v roce 2017 jakoukoli pomoc vyhledal a vůbec potřeboval (v Kyjevě s radikály z Pravého prostoru totiž stěžovatel žádný problém neměl a jak sám uvedl – z vesnice T. v Doněcké oblasti, kde původně žil, byli radikálové vyvedeni již v roce 2015 a „otevřený konflikt s nimi tedy nebyl“).

[16] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení městského soudu, který se svým postupem nikterak neodchýlil od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

pokračování

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 27. února 2020

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu